

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze SZKOLNICTWO WYŻSZE

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie, wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę powstających aktualnie narzędzi innowacyjnych (wypracowywanych zarówno na poziomie centralnym, jak też regionalnym i lokalnym, Krajowa Instytucja Wspomagająca - działając w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju -

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

opracowała zbiorczą informację prezentującą wypracowywane rozwiązania. Zostały one zaprezentowane w ramach tzw. bloków tematycznych, obejmujących rozwiązania dotyczące podobnych problemów oraz skierowane do zbliżonych grup odbiorców.

Niniejsza informacja prezentuje rozwiązania dotyczące kwestii związanych z monitorowaniem losów zawodowych absolwentów szkół wyższych.

Prezentowane w materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl; w zakładce „Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Zatrudnienie i integracja społeczna, Dobre Rządzenie, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z dostępnych już innowacyjnych rozwiązań!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1.	Obszar zastosowania rozwiązań	Szkolnictwo wyższe
2.	Blok tematyczny	<p><u>Monitorowanie losów zawodowych absolwentów szkół wyższych.</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 7.</p> <p>Rozwiązania innowacyjne zgromadzone w ramach niniejszego bloku umożliwiają uczelniom wyższym skorzystanie z narzędzi ułatwiających rozwiązywanie problemów związanych z niewystarczającą ilością i jakością skutecznych narzędzi monitorowania karier zawodowych absolwentów. Wypracowane narzędzia dają szkołom wyższym szanse na zachowanie trwałych relacji ze studentami i absolwentami, związania ich z uczelnią, dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy, ale także wpływają na wzrost poziomu wiedzy dotyczącej metod i sposobów monitorowania losów zawodowych absolwentów wśród zarządzających uczelniami wyższymi. Wśród propozycji w tym zakresie znajdują się między innymi narzędzia badawcze pozwalające na badanie losów zawodowych absolwentów, narzędzia badania oczekiwań pracodawców w odniesieniu do przyszłych pracowników czy metody analizy rynku pracy potrzebne do kształtowania atrakcyjnej i dostosowanej do aktualnych wyzwań gospodarczych oferty edukacyjnej. W prezentowanej grupie rozwiązań znajdują się także liczne narzędzia informatyczne, skierowane do studentów i/lub absolwentów, pozwalające na uzyskanie porad dotyczących kształtowania kariery czy rozpoczęcia działalności gospodarczej. Aplikacje umożliwiają między innymi ankietyzację, raportowanie i przetwarzanie danych, udostępnienie swojego CV, zamieszczanie ofert pracy, staży lub praktyk oraz ułatwiają kontakt i wymianę informacji pomiędzy studentami i absolwentami oraz uczelniami i pracodawcami.</p> <p>Poniżej scharakteryzowano trzy przykładowe rozwiązania dostępne w ramach bloku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Przykładowe rozwiązanie dotyczące wykorzystania metodyki badań i systemu informatycznego w badaniu losów zawodowych absolwentów. <p>Głównym celem proponowanego rozwiązania jest dostarczenie uczelniom wyższym systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów. Wypracowany model to metodyka badań dotycząca absolwentów i pracodawców, wraz z nowoczesnym narzędziem informatycznym pozwalającym na automatyczne gromadzenie, przetwarzanie i edytowanie zebranych danych. Rozwiązanie składa się z kilku modułów. Pierwszy to metodyka badania losów zawodowych absolwentów, w podziale na</p>

wiedzę, oraz umiejętności i kompetencje społeczne, dotyczące poszczególnych kierunków studiów oraz w kontekście wymagań rynku pracy. Moduł ten obejmuje także rejestrację wyników badań i ocenę poziomu deficytów strukturalnych i kompetencyjnych pomiędzy procesem kształcenia, a oczekiwaniami rynku pracy. Drugi moduł to **metodyka badania oczekiwań pracodawców**, skupiona wokół efektów kształcenia oraz komplementarna wobec metodyki badań losów zawodowych absolwentów. Kolejny element to **metodyka analizy rynku pracy/ogłoszeń**, która stanowi podstawę do określenia aktualnego zapotrzebowania na kompetencje specjalistyczne, branżowe oraz kompetencje ogólne. Analiza prowadzona jest w oparciu o dane umieszczane na portalach ogłoszeniowych/rekrutacyjnych z wykorzystaniem inteligentnych metod rozpoznawania tekstu. Ostatnim elementem prezentowanego rozwiązania jest **system informatyczny**, który w prosty i przyjazny dla zainteresowanego sposób, umożliwi pozyskanie, gromadzenie i przetwarzanie danych pochodzących z monitoringu losów zawodowych absolwentów (analiza wielowymiarowa). Nowością w proponowanym rozwiązaniu - w odróżnieniu od dotychczas stosowanych systemów, które skupiają się na zbieraniu danych statystycznych - jest wypracowanie **dynamicznego systemu** analitycznego dotyczącego definiowania deficytów kompetencyjnych pomiędzy ofertą edukacyjną, a wymogami rynku pracy.

- **Przykładowe rozwiązanie dotyczące wykorzystania platformy informatycznej jako źródła wiedzy o losach zawodowych absolwentów oraz kanału informacji pomiędzy absolwentami, a pracodawcami.**

Celem rozwiązania jest wzrost jakości działań uczelni wyższych w zakresie monitorowania losów absolwentów. Wypracowana w ramach projektu platforma jest kompleksowym podejściem do problematyki wchodzenia absolwenta na rynek pracy i rozwoju jego kariery zawodowej. Platforma ma służyć nie tylko uczelniom, które za jej pośrednictwem będą mogły realizować badania losów zawodowych swoich absolwentów, ale ma być także wsparciem dla samych studentów i absolwentów pełniąc funkcję kanału komunikacji pomiędzy nimi, a pracodawcami. Platformę wyróżniają liczne funkcjonalności wśród których można wskazać między innymi moduł zawierający informacje na temat narzędzi aplikacyjnych (CV, listu motywacyjnego, rozmowy kwalifikacyjnej), moduł dotyczący skutecznych metod poszukiwania pracy oraz generatory dokumentów aplikacyjnych – CV i biogramu zawodowego. Student/absolwent ma również możliwość dołączenia autorskiego CV (przygotowanego samodzielnie, bez pomocy generatora). Cennym rozwiązaniem z punktu widzenia uczelni będzie możliwość automatycznego przesyłania linka do ankiety badającej losy zawodowe na adresy e-

mailowe absolwentów z bazy adresów będących w dyspozycji danej uczelni. **Uczelnie mogą** gromadzić dane (tworzyć bazy wyników) oraz korzystać z możliwości automatycznego zliczania wyników i generowania wykresów i tabel je prezentujących (raport z ankiet). Ponadto, mogą gromadzić i przetwarzać dane jakościowe (w postaci CV swoich absolwentów oraz ich biogramów zawodowych), będąc źródłem informacji na temat zawodów i stanowisk, na których pracują absolwenci konkretnych kierunków. Uczelnie zdobędzie także wiedzę dotyczącą faktycznych oczekiwań pracodawców i zadań zawodowych, które wykonują absolwenci. Uzyskana wiedza będzie mogła być wykorzystana do modyfikowania programów kształcenia zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy. Platforma daje także uczelniom możliwość zamieszczania informacji o studiach podyplomowych, szkoleniach, kursach oraz artykułów i raportów z przeprowadzonych badań. **Studenci/absolwenci** mogą korzystać z generatora pozwalającego przygotować profesjonalne CV. Nie bez znaczenia jest fakt, że przed wytworzeniem takiego dokumentu, osoba korzystająca z platformy będzie mogła zapoznać się z zasadami jego pisania. Podobnie na platformie znajdują się informacje dotyczące innych dokumentów aplikacyjnych, a także informacje o metodach selekcji pracowników (rozmowa kwalifikacyjna, Assessment Center¹), procedurach zakładania firmy, itp. Absolwenci mają możliwość wysłania swojego CV do pracodawcy bezpośrednio z platformy. Ponadto, na platformie absolwent będzie miał możliwość stworzenia swojego biogramu zawodowego - zwięzłego życiorysu zawodowego, informującego o przebiegu kariery zawodowej i o wykorzystaniu wiedzy i umiejętności zdobytej na studiach w praktyce. **Obok uczelni oraz studentów i absolwentów, trzecią grupę odbiorców platformy stanowią pracodawcy.** W module, który będzie na platformie dla nich przeznaczony, pracodawcy mają możliwość prezentowania swoich firm (aspekt promocyjny) oraz przede wszystkim zamieszczania (korzystając ze współpracy z biurami karier uczelni bądź jednostkami odpowiedzialnymi na uczelniach za współpracę z pracodawcami) ofert pracy, staży i praktyk. Ponadto pracodawcy będą mieli możliwość przeglądania CV i biogramów zawodowych potencjalnych pracowników (absolwentów, którzy udostępnili swoje dokumenty aplikacyjne). Wypracowane rozwiązanie składa się ponadto z: instrukcji instalacji i obsługi platformy, podręcznika wdrażania rozwiązania, w którym szczegółowo zostaną opisane procedury i metodologia badań (problematyka, cele, metody i techniki badawcze, dobór próby, częstotliwość prowadzenia badań, sposób analizy i interpretacji wyników) oraz scenariusze wdrażania wyników badań do działalności uczelni w celu

¹ Assessment Center - to proces, który pozwala na zebranie w wystandaryzowanych warunkach informacji o wiedzy, umiejętnościach i postawach jego uczestników.

podnoszenia jakości kształcenia i dostosowywania jej oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest sama platforma, która ma służyć nie tylko uczelniom, które za jej pośrednictwem będą mogły realizować badania losów zawodowych swoich absolwentów, ale ma być także wsparciem dla samych studentów i absolwentów oraz efektywnym kanałem komunikacji pomiędzy absolwentami, a pracodawcami.

➤ **Przykładowe rozwiązanie wskazujące sposoby utrzymywania trwałych relacji studentów/absolwentów z uczelnią oraz realizację badań ich karier zawodowych.**

Celem rozwiązania jest wypracowanie modelu monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wypracowane rozwiązanie stanowi zestaw narzędzi dla grup zainteresowanych (absolwenci, władze i pracownicy uczelni, pracodawcy, studenci) mających na celu utrzymanie relacji z absolwentami oraz realizację badań losów zawodowych absolwentów, powiązaną w nowoczesnym programie lojalnościowym. Rozwiązanie składa się z: 1) Pakietu rozwiązań w obszarze diagnozowania potrzeb absolwentów uczelni – zawiera on opis metod diagnozowania, zbierania danych ze źródeł wtórnych i pierwotnych, rozwiązania organizacyjne, metody wnioskowania i przykładowe raporty z badań; 2) Pakietu rozwiązań w obszarze innowacyjnych narzędzi monitoringu losów absolwentów – zawierający opis funkcjonowania platformy internetowej dla absolwentów (m.in. baza wiedzy, kursy on-line, tablica ogłoszeń stanowiąca miejsce wymiany CV między absolwentami i pracodawcami), aplikację do zbierania danych wtórnych z portali społecznościowych (samodzielny program komputerowy instalowany stacjonarnie); 3) Pakietu rozwiązań w zakresie programu lojalnościowego absolwentów zgodnie z wynikami prowadzonych badań w wersji podstawowej i zoptymalizowanej (z uwzględnieniem grup docelowych odbiorców m.in. wg wieku absolwentów), obejmujący system narzędzi i zachęt lojalnościowych, sposoby logowania oraz zakres profilu użytkownika, strategie wdrażania programu oraz warunki sukcesu. Produkt finalny został przygotowany w formie 5 tomów. W tomie 1 przedstawiono ogólny zarys projektu, obecne rozwiązania metodyczne (w tym narzędzia i konieczną infrastrukturę) oraz organizacyjne, jak też analizę użyteczności narzędzi monitoringu marek do badań losów absolwentów. Tom 2 zawiera podsumowanie wyników badań potrzeb i oczekiwań absolwentów, a tom 3 to wybór światowych praktyk programów lojalnościowych dla absolwentów możliwych do wdrożenia w warunkach polskich uczelni uporządkowanych i skomentowanych przez ekspertów zajmujących się m.in. jakością kształcenia wyższego. Na bazie treści, które znalazły podsumowanie w tomach 2 i 3 powstała kompleksowa koncepcja programu lojalnościowego dla absolwentów uczelni opisana w tomie 4 obejmująca: koncepcję programu dla absolwentów w wersji

		<p>podstawowej oraz zoptymalizowanej, koncepcję oprogramowania oraz interfejsów, projekty graficzne. W koncepcji zawarto opis konkretnych narzędzi oraz opis procesu wdrożenia. Tom 5 obejmuje aplikację do zbierania danych wtórnych z portali społecznościowych (na płycie CD wraz z opisem i instrukcją instalacji i użytkowania). Działając na zasadzie przeglądarki internetowej pomagają zbierać dane z portalu GoldenLine na temat absolwentów uczelni oraz eksportować te dane (zanonimizowane) do ogólnodostępnych narzędzi analitycznych (np. Excel czy SPSS). Dodatkowym produktem jest zestaw opracowań obejmujących wyniki badań wtórnych oraz analiz porównawczych oraz raporty z badań pierwotnych na temat potrzeb i oczekiwań grup docelowych użytkowników w 4 grupach wiekowych. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest propozycja systemu oddziaływującego na relacje student/absolwent - uczelnia - pracodawca/rynek pracy, przyczyniając się do generowania istotnych zmian w środowisku społeczno-gospodarczym.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
3.	<p>Do rozwiązania jakich problemów mogą przyczynić narzędzia się</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczająca ilość skutecznych narzędzi prowadzenia monitoringu karier zawodowych absolwentów, z których mogłyby korzystać uczelnie, aby realizować obowiązki ustawowe w tym zakresie; ➤ Niewystarczająca jakość wystandaryzowanych instrumentów badawczych pozwalająca efektywnie prowadzić proces badania losów zawodowych absolwentów szkół wyższych; ➤ Niewystarczająca współpraca pomiędzy instytucjami edukacyjnymi a instytucjami rynku pracy oraz samymi pracodawcami w dostosowywaniu oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy; ➤ Niewystarczający poziom wiedzy na temat metod i sposobów monitorowania losów zawodowych absolwentów wśród zarządzających uczelniami wyższymi oraz korzyści wynikających z tego procesu; ➤ Nie zawsze adekwatna oferta edukacyjna uczelni względem bieżących zmian społeczno-ekonomicznych (np. związanych z niżem demograficznym); ➤ Mało efektywny system budowania trwałych relacji między absolwentami/studentami i uczelnią w zakresie budowania kapitału społecznego szkoły wyższej.
4.	<p>Do kogo adresowane są</p>	<p>Jakie instytucje/podmioty mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej</p>

	rozwiązania?	<p>praktyce zawodowej pracowników zainteresowanych instytucji).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczelnie wyższe; • Pracodawcy; • Absolwenci szkół wyższych; • Jednostki kształcące na kierunkach regulowanych; • Władze lokalne i regionalne <p>Czyje problemy mogą rozwiązać prezentowane narzędzia?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentów szkół wyższych; • Absolwentów szkół wyższych; • Kandydatów na studia wyższe; • Pracodawców; • Przedstawicieli instytucji otoczenia biznesu;
5.	Korzyści, które można uzyskać przy zastosowaniu narzędzi?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie dostępu do innowacyjnych rozwiązań w zakresie monitorowania losów absolwentów poprzez wykorzystanie platform informatycznych pozwalających na automatyczne gromadzenie, przetwarzanie i edytowanie zebranych danych; ➤ Zwiększenie udziału pracodawców w procesie gromadzenia informacji o kompetencjach wymaganych na rynku pracy poprzez wykorzystanie metod badawczych dotyczących oczekiwań pracodawców; ➤ Zwiększenie wiedzy wśród pracowników uczelni, studentów i przyszłych studentów na temat obecnej i przewidywanej sytuacji na rynku pracy poprzez wykorzystanie metodyki analizy rynku pracy/ogłoszeń; ➤ Zwiększenie zainteresowania studentów i absolwentów zaangażowaniem się w monitorowanie ich losów zawodowych po ukończeniu studiów, poprzez programy lojalnościowe z wykorzystaniem platform internetowych zawierających m.in. aktualne informacje na temat działań

		<p>uczelni, dedykowane oferty kształcenia (studia, szkolenia, kursy), dostęp do baz wiedzy (biblioteka, informacje branżowe) oraz dostęp do infrastruktury uczelni (np. wykorzystanie jako miejsce spotkań);</p> <p>➤ Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości wśród osób zarządzających uczelniami wyższymi na temat możliwości monitorowania losów absolwentów oraz metod adaptowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.</p>
6.	Powiązania z innymi obszarami tematycznymi	<p>Rozwiązania w niniejszym bloku dotyczącym monitorowania losów zawodowych absolwentów łączą się tematycznie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grupą rozwiązań do zastosowania w obszarze podniesienia kwalifikacji zawodowych studentów i absolwentów szkół wyższych, prezentowanych w bloku tematycznym: „Aktywizacja zawodowa absolwentów i osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia”, w obszarze: „Zatrudnienie i integracja społeczna”
7.	Szczegółowe informacje na temat rozwiązań	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Monitorowanie losów zawodowych absolwentów szkół wyższych” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań - dostępne w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, - szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań innowacyjnych - dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	<p>Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl. Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.</p>
9.	Informacje na temat bloku	Kontakt w KIW

tematycznego

Dariusz Pietrzyk

Koordynator Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe

Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich

e-mail: dariusz.pietrzyk@cpe.gov.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA**

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

